

TUSENVIS AV MENNESKER REISER USPESIFISERT

JORDEN RUNDT 2001.-

KAMPEN MOT TERRORISME ER I FLERE TIÅR BLITT BRUKT SOM ARGUMENT FOR Å FENGSE FOLK UTEN LOV OG DOM, MEN SIDEN ANGREPET PÅ WORLD TRADE CENTER 11. SEPTEMBER 2001 HAR TERRORRETORIKKEN FÅTT NY KRAFT OG AKTUALITET.

USA • RUSSLAND • PAKISTAN • EGYPT • THAILAND

AMNESTY
INTERNATIONAL

Velkommen til et utvalg av
USPESIFISERTE REISER

JORDEN RUNDT

Kunne du tenke deg et avbrekk fra hverdagen? Dra ut på en lengre reise, langt vekk fra ditt daglige liv, fjernt fra familie, venner og kjente?

Leve isolert og uten kontakt med omverdenen, uten telefon eller mulighet til å sende brev eller epost? Bo i et rom på 2 x 2 meter, uten utsikt, innelåst og med beskyldninger om terrorhandlinger hengende over deg? Oppleve at uniformerte og bevæpnede vakter prøver å banke en tilståelse ut av deg? Erfare siste nytt i avanserte torturmetoder utviklet av stormaktenes etterretningstjenester?

Ingen ønsker seg slike reiser, opplevelser og erfaringer. Likevel er tusenvis av mennesker verden over ulovlig arrestert, bortført og sendt ut på slike reiser de siste årene. Mange av dem fordi de er stemplet som "mulig terrorist".

Terror må bekjempes med rettsstatens midler

Selv om vi sloss mot terror på mange fronter, må vi respektere menneskerettighetene. Glemmer vi dem, glemmer vi også det vi kjemper for: Trygghet, rettferdighet og frihet – for alle.

Alle som er mistenkt for lovbrudd, har krav på en rettfærdig rettssak. Også de som er mistenkt for terrorisme. Det gjelder ikke bare de fire skjebnene du kan lese om her. Det gjelder mange flere, og de trenger din støtte for å oppnå rettferdighet, og få sine liv og sin hverdag tilbake.

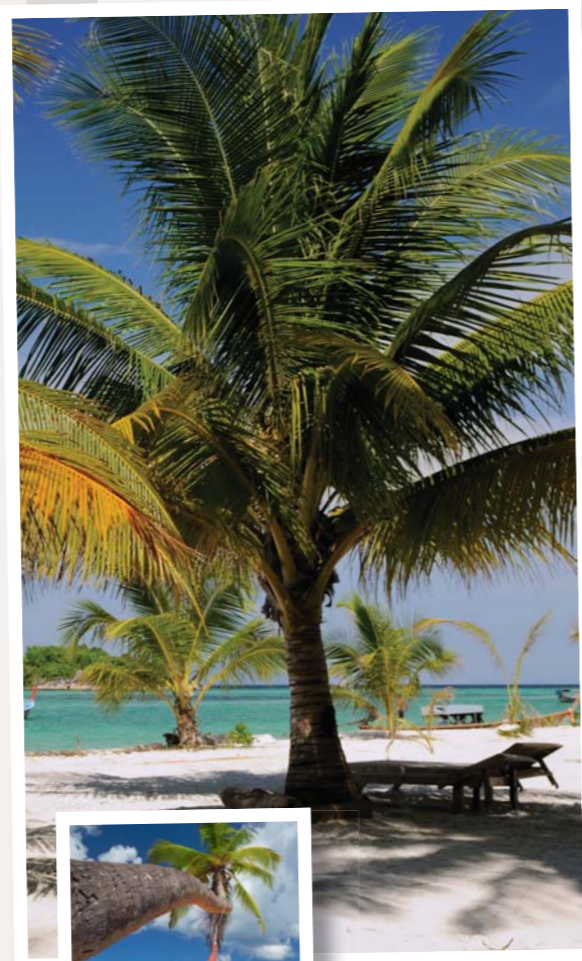

Foto: Getty Images / Reuters

UTROLIGE OPPLEVELSER
I MULIGHETENES LAND

USA

188.-

188 MENNESKER SITTER FENGSELT PÅ GUANTÁNAMO FORDI DE EN GANG BLE MISTENKT FOR FORBINDELSER TIL TERRORISME. INGEN AV DEM HAR FÅTT NOEN RETTSSAK ELLER DOM. PRESIDENT OBAMA HAR LOVET Å ORDNE OPP, MEN BRUDD PÅ MENNESKERETTIGHETENE FORTSETTER LIKEVEL.

5. juli 2003 reiste den pakistanske forretningsmannen og TV-produsenten Saifullah Paracha til Bangkok for å delta i et forretningsmøte. Men han kom aldri frem. Familien hans tok kontakt med både thailandske og pakistanske myndigheter, men de nektet å ha kjennskap til hans skjebne.

En måned senere fikk familien hans vite gjennom et TV-program at han hadde blitt overlevert til amerikanske myndigheter. Kort tid etterpå fikk de melding fra Røde Kors om at han ble holdt i den amerikanske fangeleiren i Bagram i Afghanistan.

Saifullah Paracha fortalte senere at han ved ankomst i Bangkok hadde blitt pågrepet, iført håndjern og hette og kastet inn i en bil. Han ble fraktet til et ukjent sted der han måtte tilbringe flere dager med hette, lydette hodetelefoner og hånd- og fotlenker.

I 2004 ble Saifullah Paracha overført til den amerikanske fangeleiren i Guantánamobukten, hvor han fortsatt sitter arrestert. Han har aldri blitt tiltalt eller stilt for retten for noen forbrytelse. Helsetilstanden hans er svært dårlig på grunn av en alvorlig hjertesykdom. Men amerikanske myndigheter nekter ham å forlate Guantánamo for å få den hjerteoperasjonen han trenger.

Amerikanske myndigheter anklager Saifullah Paracha for å ha hatt kontakt med Osama bin Laden og vært en støttespiller for al-Qaida. Paracha ba Osama bin Laden om et TV-intervju på 1990-tallet, men det har aldri blitt lagt frem bevis for at han har gjort noe ulovlig.

DE SOM BLE IGJEN HJEMME:

Saifullah Parachas kone Farhat Paracha og datteren Zahara Paracha.

SAIFULLAHS REISERUTE:

- 1 Saifullah reiste fra Pakistan.
- 2 Reisen gikk til Bangkok, Thailand, hvor han ble arrestert.
- 3 Han ble sendt videre til den amerikanske fangeleiren i Bagram, Afghanistan.
- 4 I 2004 ble han overført til Guantánamo, hvor han er fremdeles.

AKSJONÉR MOT OVERGREPENE PÅ: www.amnesty.no/forsvunnet

AMNESTY
INTERNATIONAL

AKSJONÉR MOT OVERGREPENE PÅ:

www.amnesty.no/forsvunnet Send sms: <forsvunnet> til 1960
6 kroner pr. melding

FORSVINN INN I FARAOENES

EGYPT

1981.-

I 1981 TRÅDTE DEN GJELDENE UNNTAKSTILSTANDSLOVEN I EGYPT I KRAFT. DENNE LOVEN HAR FØRT TIL AT RUNDT 18 000 PERSONER ER ANHOLDT UTEN TILTALE ELLER DOM. MYNDIGHETENE KAN FENGSE HVEM SOM HELST PÅ UBESTEMT TID HVIS DE KALLER DEM FOR TERRORISTER.

INTENSE OPPLEVELSER I

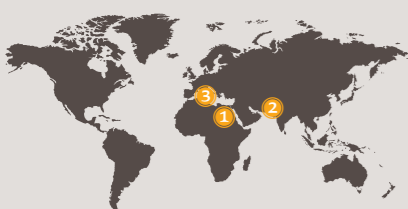
RUSSLAND

467.-

467 MENNESKER ER «BLITT BORTE» ULIKE STEDER I RUSSLAND DE SISTE ÅRENE. MISTANKER OG PÅSTANDER OM TERRORISME ER NOK TIL AT MENNESKER BLIR TORTURERT, DREPT ELLER "FORSVINNER".

MOHAMEDS REISERUTE:

- 1 Mohamed flyktet til Pakistan.
- 2 Mohamed ble tvangsreturnert fra Pakistan tilbake til Egypt.
- 3 Han sitter fengslet flere hundre kilometer fra hjembyen Kairo.

Den egyptiske elektroingeniøren Mohamed Abdel Rehim el Sharkawi reiste fra Egypt til Pakistan på 1980-tallet på grunn av politisk forfølgelse. I 1995 erklærte egyptiske myndigheter at han var terrorist og krevde ham utlevert.

Selv om han hadde pakistansk statsborgerskap, ble Mohamed el Sharkawi tvangsreturnert til Egypt. Der ble han satt i administrativ arrest på grunnlag av bestemmelser om unntaktstilstand som har vært i kraft siden 1981. Han har blitt flyttet til nye fengsler flere ganger og overalt blitt utsatt for tortur og annen mishandling.

Mohamed el Sharkawi har nå vært anholdt i 15 år uten at han har blitt tiltalt eller stilt for noen domstol. Myndighetene har heller aldri informert om hvorfor han er anholdt. Han lider av kraftige ryggmerter, noe som i følge ham selv er et resultat av torturen han har vært utsatt for.

Minst 15 ganger har egyptiske domstoler gitt ordre om løslatelse av Mohamed El Sharkawi. Hver gang har myndighetene brukt unntaksbestemmelsene for å vri seg unna domstolenes kjennelser. Nylig ble el Sharkawi igjen flyttet – denne gangen til et fengsel midt i ørkenen, flere hundre kilometer fra Kairo der familien hans bor.

AKSJONÉR MOT OVERGREPENE PÅ:

www.amnesty.no/forsvunnet Send sms: <forsvunnet> til 1960
6 kroner pr. melding

Rasul Kudaev er en russisk muslim fra den nord-kaukasiske regionen Kabardino-Balkaria. Han var på reise i Afghanistan da landet ble invadert høsten 2001. Her ble han pågrepet og sendt til fangeleiren Guantánamo. I 2004 ble han løslatt – uten noen tiltale eller dom, og returnert til Russland. Men "reisen" hans var ikke slutt med det.

Han vendte hjem til sin familie, men stempelet som "terrorist" forfulgte ham videre. Da flere regjeringsbygninger i den regionale hovedstaden Nalchik ble angrepet av ukjente gjerningsmenn i oktober 2005, ble Kudaev arrestert av russisk politi. Han ble satt i varetekt, tiltalt for å være hjernen bak angrepet. Han ble gjentatte ganger torturert.

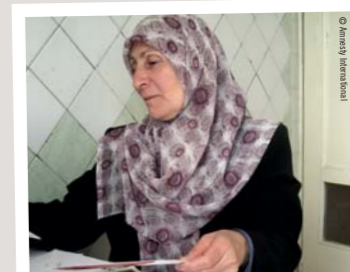
Da Kudaevs statsoppnevnte advokat hjalp ham med å levere en formell klage mot torturen, ble hun tatt av saken. Hans nye advokat prøvde å følge opp klagen, men påtalemyndighetene nektet å behandle den. Også Kudaevs mor og bror prøvde å klage på behandlingen han ble utsatt for. Resultatet var at broren også ble torturert, mens moren ble utsatt for andre former for trakassering.

Rasul Kudaev sitter fortsatt i varetekt. Advokaten hans frykter at han vil bli dømt på grunnlag av utsagn tvunget frem under tortur fra ham eller andre tiltalte. Familien hans er også bekymret for helsen hans som er svært dårlig på grunn av torturen han har vært utsatt for.

AKSJONÉR MOT OVERGREPENE PÅ:

www.amnesty.no/forsvunnet Send sms: <forsvunnet> til 1960
6 kroner pr. melding

DE SOM BLE IGJEN HJEMME:

Fatimat Tekava. Rasul Kudaevs mor.

RASULS REISERUTE:

- 1 Rasul reiste fra Russland.
- 2 Han var på reise i Afghanistan.
- 3 Han ble sendt til Guantánamo.
- 4 Han ble returnert til Russland hvor han igjen har blitt fengslet og er torturert gjentatte ganger.

OPPLEV DET EKSOTISKE

PAKISTAN

416.-

416 SAKER OM MENNESKER SOM HAR "FORSVUNNET" UNDER ANTI-TERROROPERASJONER LIGGER TIL BEHANDLING I PAKISTANSK HØYESTERETT. GJENNOM FLERE ÅR HAR PAKISTANSKE MYNDIGHETER GJORT ALT DE KUNNE FOR Å HINDRE OG FORSINKE BEHANDLINGEN.

Masood Janjua, Mohamed el Sharkawi, Rasul Kudaev og Saifullah Paracha er blitt fratatt sine grunnleggende menneskerettigheter. De er blitt sperret inne, uten rettssak og dom. De har mistet kontakten med familie og venner, og livet deres er satt på vent. Årsaken er at de som regjerer i USA, Egypt, Russland og Pakistan definerer dem som en sikkerhetsrisiko.

Slike historier gjør meg opprørt. Jeg blir sint fordi makthaverne sperrer folk inne, uten respekt for grunnleggende rettssikkerhet som alle mennesker har krav på. De sitter inne-sperret under forferdelige forhold, uten tilgang til viktige medisiner og uten at familien deres vet hvor de er eller hvordan de har det. Jeg blir sint fordi vi vet at mennesker som sitter ulovlig fengslet blir torturert og mishandlet.

Jeg vet at de som er ansvarlige for disse overgrepene ønsker at vi gjør én eneste ting. De ønsker at vi snur ryggen til. De ønsker at du tenker at du ikke kan gjøre noe fra eller til. Myndighetene i disse landene vil holde overgrepene skjult. De vil at overgrepene skal skje i mørke rom.

Det er min oppgave som leder i Amnesty i Norge å få med flest mulig mennesker på å lyse opp de mørke rommene - på å løfte overgrepene frem i dagslys. Vi må si til lederne i USA, Egypt, Russland og Pakistan: Vi ser det dere gjør og vi finner oss ikke i det!

Jeg håper derfor du blir med oss i kampen for å kreve at alle som sitter fengslet på grunn av terrormistanker får en rettferdig behandling i tråd med menneskerettighetene.

AKSJONÉR MOT OVERGREPENE PÅ:

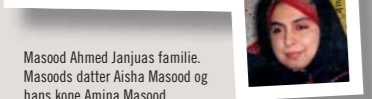
www.amnesty.no/forsvunnet Send sms: <forsvunnet> til 1960
6 kroner pr. melding

Vi vet at vår innsats nytter. Det nytter fordi det gir støtte til dem som er igjen hjemme, og som savner barna sine, foreldrene sine og ektefellene. Det nytter fordi de som er fanget henter ny styrke til å kjempe mot overgrepene når de vet at andre engasjerer seg. Og vi vet at det nytter fordi vår felles innsats legger press på myndighetene. Likegyldighet gjør at slike overgrep kan fortsette.

Med vennlig hilsen

John Peder Egenæs
Generalsekretær i Amnesty International

DE SOM BLE IGJEN HJEMME:

Masood Ahmed Janjua's familie.
Masoods datter Aisha Masood og
hans kone Amina Masood.

Forretningsmannen Masood Ahmed Janjua ble pågrepet av pakistanske sikkerhetsstyrker under en bussreise til Peshawar 30. juli 2005. Hans venn Faisal Faraz, som var med på reisen, ble også arrestert. Da Masood Janjua ikke kom hjem, kontaktet hans kone, Amina Masood, politiet. Myndighetene nektet imidlertid å ha noe kjennskap til hvor de to mennene befant seg.

I løpet av det neste halvannet året fikk Amina vite om hele fem personer som hadde sett mannen hennes i fengsel. En av dem, en mann som selv hadde vært "forsvunnet" i nesten ett år, fortalte at han hadde vært anholdt i det samme hemmelige militærfengselet som Masood.

I oktober 2007 annonserte pakistansk høyesterett en granskning av de hemmelige tjenestenes ansvar for flere hundre "forsvinninger" – blant annet saken til Masood Janjua og Faisal Faraz. Prosessen stoppet imidlertid opp da daværende president Musharraf erklærte unntakstilstand og avsatte lederne i høyesterett.

Først i november 2009 gjenopptok høyesteretten behandlingen av over 400 forsvinningssaker. Familiene til Masood Janjua og Faisal Faraz håper at høyesterett vil gi ordre om løslatelse av deres kjære – og at internasjonalt press vil tvinge pakistanske myndigheter til å gi etter.

MASOODS REISERUTE:

1 I 2005 var Masood Janjua og Faisal Faraz på en bussreise i Pakistan. Et eller annet sted på reisen ble de anholdt av sikkerhetsstyrker. Familiene vet ikke hvor de er.

AKSJONÉR MOT OVERGREPENE PÅ:

www.amnesty.no/forsvunnet Send sms: <forsvunnet> til 1960
6 kroner pr. melding

“DIN INNSATS KAN GJØRE EN FORSKJELL. TRO MEG, JEG VET HVA JEG SNAKKER OM. TAKK IGJEN TIL AMNESTY INTERNATIONAL OG TIL ALLE SOM SKREV TIL MEG OG GAV MEG MOT DA JEG HADDE DET VANSKELIG.”

Sami al-Hajj,
tidligere Guantánamo-fange

VISSTE DU AT:

- Mer enn 400 mennesker har “forsvunnet” i Pakistan siden landet ble med i “krigen mot terror”?
- Nesten 600 av de rundt 800 personene som har vært anholdt på Guantánamo i årevis er blitt løslatt uten tiltale, dom eller noen form for erstatning?
- Egypt er blitt styrt etter unntakstilstandslover som gir myndighetene vide fullmakter for vilkårlige arrestasjoner av terrormistenkte siden 1981?
- Britisk politi har lov til å anholde en person de mistenker for terrorisme i 28 døgn før han eller hun må stilles for en dommer?
- Tsjetsjenias president Kadyrov offentlig har fastslått at også familiene til de som kjemper mot hans regime må betraktes som terrorister?
- 95 % av Guantánamo-fangene ikke ble tatt til fange av amerikanske styrker, men overlevert av en tredje part, som oftest forskjellige afghanske væpnede grupper eller pakistanske sikkerhetsstyrker – ofte mot flere tusen dollar i dusør?

AKSJONÉR MOT OVERGREPENE PÅ:

www.amnesty.no/forsvunnet

Send sms: <forsvunnet> til 1960

6 kroner pr. melding

**AMNESTY
INTERNATIONAL**

